

AVIZ
referitor la propunerea legislativă
privind cooperativele agricole

Analizând **propunerea legislativă privind cooperativele agricole**, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.329 din 24.08.2001,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Propunerea legislativă analizată are ca obiect reglementarea înființării, organizării și funcționării cooperativelor agricole, ca asociații autonome ale producătorilor agricoli, constituite prin libera asociere a persoanelor fizice și/sau juridice, în scopul întrajutorării pentru aprovizionarea cu echipamente și materiale necesare producției agricole, depozitarea, prelucrarea și vânzarea produselor, precum și pentru realizarea de investiții și prestarea de servicii necesare producției agricole.

Menționăm că un proiect de lege cu conținut și obiect de reglementare similar a fost transmis spre avizare de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.127 din 22.08.2001 fiind emis avizul nr.890 din 28 august 2001, favorabil cu observații și propuneri.

Prin conținut și obiectul reglementării, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare.

2. Deși din Expunerea de motive, precum și din unele texte din cuprinsul proiectului rezultă că acesta are ca obiect cooperativele agricole **pentru servicii**, titlul proiectului nu reflectă acest lucru referindu-se doar la “cooperativele agricole”. Este deci necesar ca atât în titlu, cât și în întreg proiectul să se menționeze explicit că este vorba despre **“cooperativele agricole pentru servicii”**.

3. Apreciem că propunerea ar câștiga un plus de claritate dacă aceasta ar reglementa și modalitatea modificării statutului și a contractului cooperativei agricole, posibilitatea majorării sau reducerii capitalului social, cazurile de încetare a mandatului cenzorilor, precum și faptul dacă, după constituire, cooperativa agricolă se poate diviza.

Totodată, pentru ca faptele de încălcare a dispozițiilor legii să nu rămână nepedepsite (îndeosebi în cazul obligațiilor ce incumbă cenzorilor și administratorilor) propunem introducerea unui capitol care să reglementeze sancțiunile contravenționale care se aplică, cu indicarea expresă a faptelor a căror încălcare constituie contravenție, limita minimă și maximă a amenzii aplicate, precum și autoritatea căreia îi aparține agentul constatat.

4. Printre atribuțiile Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole, la articolul 52 lit.e) este prevăzută și aceea de "participare prin arbitraj la soluționarea diferendelor colective de muncă privitoare la personalul cooperativelor agricole de orice grad și a membrilor cooperativelor agricole", formulare deficitară deoarece nu se înțelege cum și în ce context se poate realiza "participarea prin arbitraj" ținând seama că litigiile colectivelor de muncă se soluționează potrivit dreptului muncii. În cazul în care se are în vedere ca această organizație să îndeplinească rolul de organ jurisdicțional, textul trebuie dezvoltat în mod corespunzător.

5. Din punct de vedere al armonizării proiectului cu reglementările comunitare în domeniu semnalăm faptul că, până în prezent, la nivelul legislației europene nu s-a adoptat un act normativ expres care să reglementeze organizarea și funcționarea cooperativelor în general și, implicit, a celor din sistemul agricol.

Parlamentul European a emis o Rezoluție în anul 1983, revizuită în 1987, privind contribuția activității cooperatiste în dezvoltarea pe plan regional. În baza acestora, Comisia a prezentat Consiliului trei propuneri

de reglementări privind statutul Societății Cooperative Europene, neadoptat până în prezent, dar care are ca obiect de reglementare cooperatiile în care membrii **provin din cel puțin două state membre**.

Propunerile Comisiei transpun la nivelul pieței unice, principiile funcționării cooperatiei (așa cum s-au desprins din principiile naționale), astfel încât societățile cooperatiste trebuie să se supună unor reguli **minimale** în ceea ce privește înmatricularea și publicitatea.

Organizarea și funcționarea lor este supusă principiilor :

- **adeziunii voluntare și deschise tuturor membrilor (porți deschise);**

- **exercitarea democratică a puterii (un om, un vot);**

- **participarea economică a tuturor membrilor;**

- **autonomie și independență în activitate;**

- **educare, formare și informare în sistem propriu;**

- **cooperare între cooperative.**

Din analiza prezentului proiect rezultă că acesta **nu contravine vreunei dispoziții comunitare**. Apreciem însă că, fără să fie necesară enunțarea expresă a acestor principii cooperatiste, ele ar trebui totuși să reiasă din conținutul textului.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Potrivit prevederilor art.52 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, secțiunile din cadrul capitolului trebuie marcate cu cifre arabe.

2. La art.3 alin.(3) lit.a), pentru o formulare mai riguroasă, propunem înlocuirea sintagmei “aprovizionarea de input-uri necesare” cu o expresie sinonimă, precum “aprovizionarea cu tot ceea ce este necesar”.

3. La art.6 alin.(1), propunem înlocuirea verbului "va trebui" din partea introductivă prin cuvântul "trebuie", pentru respectarea prevederilor art.35 alin.(2) din Legea nr.24/2000, conform cărora într-un act normativ verbele se utilizează la timpul prezent.

La lit.a), sugerăm înlocuirea termenului “central” cu “social”, mai propriu în context.

La lit.c), având în vedere că sensul cuvântului "obiectivul" de la alin.(1) lit.c), nu se corelează cu "enumerarea precisă a activităților",

întrucât are un înțeles mult mai larg, sugerăm înlocuirea acestuia prin cuvântul "obiectul".

La alin.(2), sugerăm suprimarea expresiei "cuprinde și va", sensul frazei rămânând nemodificat.

4. La art.8 alin.(2), recomandăm introducerea unei sancțiuni, deoarece simpla precizare că este interzisă o anumită conduită, fără a fi însoțită de o sancțiune a respectivei conduite, este inefficientă și nu prezintă relevanță în planul efectivității dreptului.

5. Având în vedere dispoziția normativă de la articolul 5, conform căreia cooperativa agricolă se constituie pe baza a două acte în formă autentică, respectiv contractul de asociere și statutul cooperativei agricole, norma de la articolul 10 alin.(2) trebuie reformulată, întrucât statutul nu este "al contractantului", cum lasă să se înțeleagă textul, ci al cooperativei agricole. De aceea, propunem înlocuirea pronumelui "acestuia" prin cuvintele "cooperativei agricole".

6. Subliniem faptul că dispozițiile normative sunt fragmentate uneori în capitole alcătuite dintr-un singur articol, procedură nerecomandată de normele de tehnică legislativă. Este cazul capitolelor III, IV, V, X și XIV, cu privire la care propunem reanalizarea și reîmpărțirea materiei.

7. Articolul 15 alin.(4), referindu-se la modul de încetare a raporturilor între cooperativă și organele sale de conducere enumeră trei situații și anume "revocați, demși sau **destituiți**". Deoarece, ultima categorie este însă sinonimă cu cea de a doua, se impune, desigur, eliminarea sa din text. În condițiile în care, potrivit prevederilor art.22 alin.(2) și art.28 alin.(1) membrii consiliului de administrație și președintele cooperativei agricole nu au și calitatea de salariați, aceștia putând fi doar revocați, demiterea nu poate opera. Apreciem însă că această măsură poate fi luată în cazul directorului executiv care, potrivit prevederilor articolului 23 alin.(2), are calitatea de salariat.

8. La art.17, pentru aplicarea unitară a dispozițiilor legii, propunem completarea alineatului (1) cu precizarea numărului de luni care urmează după încheierea exercițiului financiar, pentru întrunirea adunării generale anuale.

9. La art.18 alin.(1), pentru estetica și eleganța exprimării, propunem înlocuirea sintagmei "trebuie să fie consemnate într-un

proces verbal, care să cuprindă localitatea” prin expresia "se consemnează într-un proces verbal, care să indice localitatea".

10. La art.19 alin.(2), sugerăm completarea normei cu precizarea dacă membrii consiliului de administrație pot fi realeși pentru un nou mandat.

11. La art.20, având în vedere că adunarea generală poate stabili și alte atribuții în sarcina consiliului de administrație, în afara celor enunțate la lit.a) - i), propunem inserarea cuvântului "principale", după sintagma "are următoarele atribuții".

Această remarcă este valabilă și în cazul atribuțiilor cenzorilor de la art.30 alin.(1), precum și pentru art.48 și art.52.

De asemenea, la art.20, pentru a se evita repetarea particulei "să", propunem modificarea formei verbale din debutul literelor a) - i), după următorul exemplu:

"a) asigură respectarea. . . .

b) prezintă spre aprobare. . .

h) pune la dispoziția . . ."

La lit.d), pentru claritate în exprimare, sugerăm introducerea expresiei "angajat al" după substantivul "personalului".

12. La art.21 alin.(1) generalizarea interdicției de a fi membru al consiliului de administrație cu privire la orice condamnare penală, indiferent de fapta săvârșită și de împrejurările în care aceasta a avut loc, apare ca excesivă. Apreciem că acele condamnări care țin de vătămarea corporală din culpă (cum este cazul conducătorilor auto) nu trebuie să afecteze dreptul persoanei de a face parte din consiliul de administrație. De aceea, sugerăm reanalizarea normei și circumscrierea interdicției numai la acele condamnări care într-adevăr sunt incompatibile cu calitatea de administrator al cooperativei agricole.

13. La art.24 alin.(1), apreciem că formularea "sunt solidari și răspunzători" este improprie stilului normativ. Propunem utilizarea următoarei sintagme: "răspund solidar".

14. Semnalăm că, așa cum am arătat, Secțiunea III-a - Despre cenzori - nu cuprinde dispoziții privind încetarea mandatului acestora. Propunem deci, completarea corespunzătoare a textului.

15. Prevederile art.34 alin.(1), astfel cum sunt exprimate, pot crea impresia că cele trei condiții de excludere sunt cumulative. Pentru evitarea unei asemenea interpretări, sugerăm introducerea sintagmei "în următoarele cazuri" în locul expresiei "în situația în care", precum

și enumerarea situațiilor de excludere, prin marcarea distinctă a acestora cu litere mici ale alfabetului.

16. La art.39 alin.(4), norma potrivit căreia partea indivizibilă nu poate fi împărțită între membrii asociați decât în situațiile de dizolvare și lichidare a cooperativei agricole, nu soluționează problema acelor asociați care au contribuit la constituirea acestui patrimoniu și ulterior se retrag din cooperativa agricolă. Din modul de formulare a textului se desprinde ideea că aceștia trebuie să aștepte pentru a-și primi dreptul lor până la dizolvarea și lichidarea cooperativei agricole, situație de natură a-i prejudicia. De aceea, pentru înlăturarea acestui neajuns, ținând seama că partea indivizibilă nu poate fi împărțită, propunem completarea art.39 cu un alineat care să prevadă despăgubirea asociaților care se retrag, prin echivalentul părții cu care au contribuit la crearea patrimoniului. În caz contrar, această prevedere poate determina abținerea membrilor asociați de la contribuția lor la crearea patrimoniului, situație ce dezavantajează, dezvoltarea persoanei juridice.

17. La art.45 alin.(2), potrivit exigențelor de tehnică legislativă, după numărul Legii nr.64/1995 trebuie inserat titlul acesteia, cu următoarea redactare:

"privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului".

18. Cu privire la Capitolul XII - Uniunile cooperativelor agricole, semnalăm că lipsesc mențiunile necesare cu privire la patrimoniul acestora.

19. La art.52, exprimarea "are caracter național" din partea introductivă a articolului pare inadecvată, în contextul dat, urmând să fie înlocuită cu "se organizează la nivel național".

Totodată, având în vedere că în cuprinsul art.52 se folosește denumirea sub formă abreviată "UNCA", pentru uniformitate în redactare, trebuie ca în cuprinsul art.51 alin.(1), în locul abrevierii din paranteză să se insereze sintagma "denumită, în continuare, UNCA,".

De asemenea, conceptul de "autorități cooperatiste" de la lit.a) trebuie înlocuit întrucât nu rezultă care pot fi acestea. La fel și exprimarea "dezvoltarea ideii cooperatiste" care, prin generalitatea formulării, nu poate constitui o atribuție ci, eventual, un obiectiv de îndeplinit.

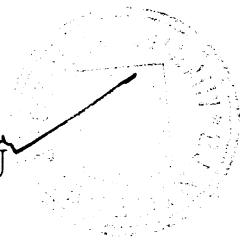
În același context, subliniem că norma prevăzută la lit.c) privind dreptul Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de a încheia

contracte pentru derularea de proiecte sau contracte pentru acordarea de servicii, acțiune care implică asumarea de drepturi și obligații pentru părțile contractante, nu este corelată cu textul de la lit.b), teza a doua, care prevede că UNCA "nu se ocupă cu. . . transportul sau comerțul produselor agricole . . ." și nici cu norma de la art.51 alin.(1), potrivit căreia UNCA este o organizație **ideologică și de coordonare**.

20. La Capitolul XIV, având în vedere că acesta nu include și dispoziții tranzitorii, precum și faptul că nu este recomandabilă constituirea capitolului dintr-un singur articol, propunem desființarea capitolului și inserarea prevederii art.53, în continuarea art.52.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 985/19.09.2001